Basisregistratie Ondergrond (BRO) Catalogus Geomorfologische kaart

Datum: 13 november 2018

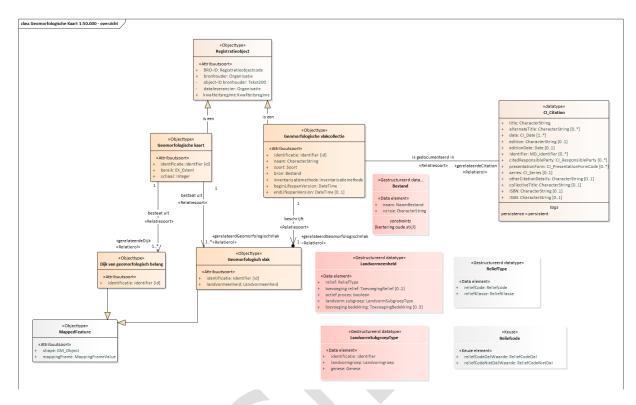
Versie: 0.9

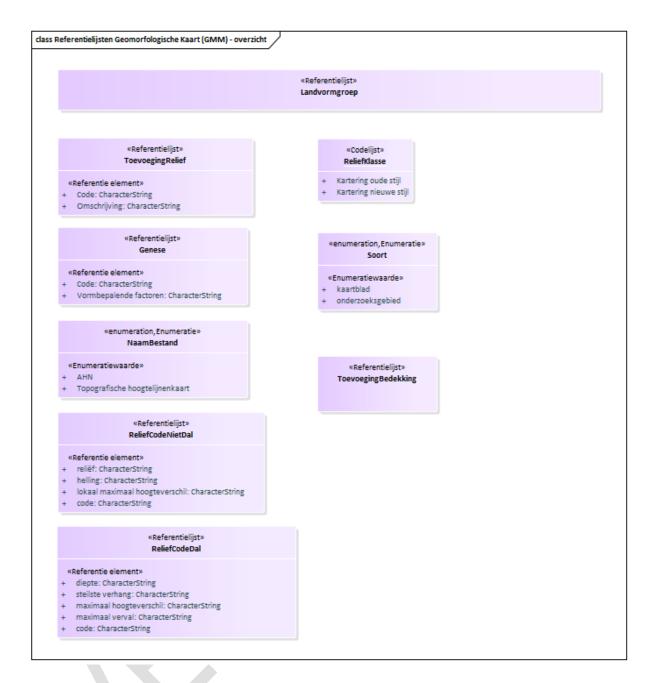
Inhoud

Basisregistratie Ondergrond (BRO) Catalogus Geomorfologische kaart	1
Artikel 1 Definities	3
1.1 Objecttypen	4
1.2 Referentielijsten	8
1.3 Unions	10
1.4 Gestruktureerde datatypen	11
1.5 Primitieve datatypen	13
1.6 Codelijsten	14
1.7 Enumeraties	14
1.8 Attribuut- en relatiesoort details	14
Toelichting	27
2.1 Geomorfologisch onderzoek en -kartering	28
2.2 Gebruikersperspectief	28
2.3 Classificatie, legenda en geomorfologische karteringen	29
2.4 Dijken van geomorfologisch belang	32
2.5 Inventarisatiemethoden	

Artikel 1 Definities

Geomorfologische Kaart 1:50.000 - overzicht — Ontwerp conceptueel model voor de Geomorfologische kaart, ten behoeve van de Basisregistratie Ondergrond (BRO).

Referentielijsten Geomorfologische Kaart (GMM) - overzicht

1.1 Objecttypen

1.1.1 Objecttype Dijk van geomorfologisch belang

NaamDijk van geomorfologisch belangAlternatieve naamDijk van geomorfologisch belang

Herkomst BRO

Definitie Dijk van geomorfologisch belang.

Herkomst definitie BRO

ToelichtingPrimaire waterkerende dijken en dijken (bijvoorbeeld in Zeeland) die van

belang/invloed zijn (geweest) op de vorming van landvormen. Scheiding tussen landvormen die wel en niet onderhevig zijn aan dynamische -> rivier- en getijde-invloeden.

Overzicht attributen

Attribuutnaam	Definitie	Formaat	Card
<u>identificatie</u>	De unieke aanduiding van een Dijk van geomorfologiscl belang.	n <u>Identifier</u>	1

Overzicht relaties

Rol naam met kardinaliteiten	Definitie
Dijk van geomorfologisch belang is	A spatial representation of a
specialisatie van MappedFeature	GeologicFeature.
Geomorfologische kaart [1] bestaat uit:	De unieke aanduiding van elke Dijk van
gerelateerdeDijk Dijk van	geomorfologisch belang waaruit de
geomorfologisch belang [1 *]	Geomorfologische kaart bestaat.

1.1.2 Objecttype Geomorfologisch vlak

Naam	Geomorfologisch vlak
Herkomst	BRO
Definitie	Een begrensd gebied met overeenkomstige geomorfologische kenmerken
Herkomst definitie	BRO
Toelichting	de begrenzing is de 2D afbeelding van het 3D lichaam (landvorm) op het aardoppervlak (maaiveld), zodat het als kaart is te gebruiken

Overzicht attributen

Attribuutnaam	Definitie	Formaat	Card
<u>identificatie</u>	De unieke aanduiding van een Geomorfologisch vlak.	<u>Identifier</u>	1
<u>landvormeenheid</u>	Een landvormeenheid geclassificeerd aan de hand van 7 geomorfologische kenmerken.	<u>Landvormeenheid</u>	1

Overzicht relaties

Rol naam met kardinaliteiten

Geomorfologisch vlak is specialisatie van MappedFeature

Geomorfologische vlakcollectie [1] beschrijft: gerelateerdGeomorfologischVlak Geomorfologisch vlak [1]

Geomorfologische kaart [1] bestaat uit: gerelateerdGeomorfologischVlak Geomorfologisch vlak [1 .. *]

Definitie

A spatial representation of a GeologicFeature.

De unieke aanduiding van elk Geomorfologisch vlak waaruit de Geomorfologische vlakcollectie bestaat.

De unieke aanduiding van elk Geomorfologisch vlak waaruit de Geomorfologische kaart bestaat.

1.1.3 Objecttype Geomorfologische vlakcollectie

Naam Geomorfologische vlakcollectie

Herkomst BRO

Definitie De documentatie van een verzameling van bij

elkaar horende geomorfologische kaartvlakken.

Herkomst definitie BRO

De website met de toelichting bji de

Toelichting geomorfologische kaart en de beschrijvende

rapportages bij actualisaties.

Overzicht attributen

Attribuutnaam	Definitie	Formaat	Card
<u>identificatie</u>	De unieke identificatie van een Geomorfologische vlakcollectie.	<u>Identifier</u>	1
naam	De naam van de verzameling.	CHARACTERSTRING	1
soort	De soort verzameling van het model.	Soort	1
bron	De typering van de hoogte informatie.	Bestand	1
inventarisatiemethode	De inventarisatiemethode die is gebruikt.	Inventarisatiemethode	1
<u>beginLifespanVersion</u>	Date and time at which this version of the spatial object was inserted or changed in the spatial data set.	DatumTijd	1

Date and time at which this version of the spatial

endLifespanVersion

object was superseded or retired in the spatial

DatumTijd

0..1

Overzicht relaties

Rol naam met kardinaliteiten **Definitie**

data set.

Het geheel van gegevens dat betrekking heeft op het recht van een bepaalde partij een bepaalde mijnbouwactiviteit in een bepaald deel van de ondergrond van Nederland en zijn Exclusieve Economische

Geomorfologische vlakcollectie is specialisatie van Registratieobject

Zone uit te voeren, en dat onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aan de registerbeheerder van de basisregistratie ondergrond is aangeleverd en door de laatste in de registratie ondergrond is opgenomen.

Geomorfologische vlakcollectie [1] beschrijft: gerelateerdGeomorfologischVlak Geomorfologisch <u>vlak</u> [1]

De unieke aanduiding van elk Geomorfologisch vlak waaruit de Geomorfologische vlakcollectie bestaat.

Geomorfologische vlakcollectie [1] is gedocumenteerd in: gerelateerdeCitation Cl_Citation [1]

De unieke aanduiding van een CI Citation waarin de Geomorfologische vlakcollectie is gedocumenteerd.

1.1.4 Objecttype Geomorfologische kaart

Naam Geomorfologische kaart

Herkomst **BRO**

Model (kaart) met informatie over de **Definitie**

geomorfologie in Nederland op schaal 1:50.000.

Herkomst definitie **BRO**

Toelichting geomorfologie

Overzicht attributen

Attribuutnaam Definitie **Formaat** Card

identificatie	De unieke aanduiding van de geomorfologische kaart.	Identifier	1
<u>bereik</u>	De omhullende begrenzing van het gebied waar het model geheel binnen valt.	EX_Extent	1
<u>schaal</u>	De schaal waarop de gegevens zijn ingewonnen.	Integer	1

Overzicht relaties

Registratieobject

Rol naam met kardinaliteiten Definitie

bepaalde mijnbouwactiviteit in een bepaald deel van de ondergrond van Nederland en zijn Exclusieve Economische Zone uit te voeren, en dat onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aan de registerbeheerder van de

Het geheel van gegevens dat betrekking heeft op het recht van een bepaalde partij een

in de registratie ondergrond is opgenomen.

Geomorfologische kaart [1] <u>bestaat uit:</u> <u>gerelateerdGeomorfologischVlak</u> <u>Geomorfologisch vlak</u> [1 .. *]

Geomorfologische kaart is specialisatie van

De unieke aanduiding van elk Geomorfologisch vlak waaruit de Geomorfologische kaart bestaat.

basisregistratie ondergrond is aangeleverd en door de laatste

Geomorfologische kaart [1] <u>bestaat uit:</u> Dijk van geomorfologisch belang [belang waaruit de 1 .. *]

Dijk van geomorfologisch belang [belang waaruit de Geomorfologische

De unieke aanduiding van elke Dijk van geomorfologisch belang waaruit de Geomorfologische kaart bestaat.

1.2 Referentielijsten

1.2.1 Referentielijst ToevoegingRelief

Naam ToevoegingRelief

Herkomst BRO

Definitie Aanduiding voor soort ToevoegingRelief.

1.2.1.1 Overzicht referentie elementen

Referentie element	Definitie	Formaat	Card
Code	Code van toevoeging relief.	CHARACTERSTRING	1
Omschrijving	Omschrijving van toevoeging relief.	CHARACTERSTRING	1

1.2.2 Referentielijst ToevoegingBedekking

Naam ToevoegingBedekking

Herkomst BRO

Definitie Aanduiding voor soort ToevoegingBedekking.

Met deze toevoeging wordt aanvullende informatie

Toelichting geven over afwijkende sedimentpakketten die van

invloed zijn op de uiterlijke reliëfkenmerken van de

landvormsubgroep.

1.2.3 Referentielijst Genese

Naam Genese Herkomst BRO

Definitie Aanduiding voor soort Genese.

1.2.3.1 Overzicht referentie elementen

Referentie element	Definitie	Formaat	Card
Code	Code van genese.	CHARACTERSTRING	1
Vormbepalende factoren	Vormbepalende factoren van genese.	CHARACTERSTRING	1

1.2.4 Referentielijst ReliefCodeDal

Naam ReliefCodeDal

Herkomst BRO

Definitie Aanduiding voor soort ReliefCodeDal.

1.2.4.1 Overzicht referentie elementen

Referentie element	Definitie	Formaat	Card
<u>diepte</u>	Diepte t.o.v. omgeving in meter.	CHARACTERSTRING	1
steilste verhang	Steilste verhang	CHARACTERSTRING	1

Maximaal
hoogtovoro

<u>maximaal</u> hoogteverschil cHARACTERSTRING 1

meters.

<u>maximaal verval</u> Maximaal verval in meters.

CHARACTERSTRING 1

code Code van relief dal. CHARACTERSTRING

1.2.5 Referentielijst ReliefCodeNietDal

Naam ReliefCodeNietDal

Herkomst BRO

Definitie Aanduiding voor soort ReliefCodeNietDal.

1.2.5.1 Overzicht referentie elementen

Referentie element	Definitie	Formaat	Card
<u>reliëf</u>	Relief.	CHARACTERSTRING	1
<u>helling</u>	Helling.	CHARACTERSTRING	1
lokaal maximaal hoogteverschil	Lokaal maximaal hoogteverschil in meters.	CHARACTERSTRING	1
<u>code</u>	Code van relief niet- dal.	CHARACTERSTRING	1

1.2.6 Referentielijst Landvormgroep

Naam Landvormgroep

Herkomst BRO

Definitie Aanduiding voor soort Landvormgroep.

Landvormgroepen worden op basis van genese en

Toelichting vormkenmerken verder onderverdeeld in

landvormsubgroepen.

1.3 Unions

Definitie

1.3.1 Union Reliefcode

Naam Reliefcode

Herkomst BRO

Een samengestelde waardes voor reliefcode waarbij een

gekeuze gemaakt moet worden tussen dalwaarde

(ReliefCodeDalWaarde) en niet-dalwaarde

(ReliefCodeNietDalWaarde).

1.3.1.1 Overzicht keuze elementen

Union element	Definitie	Formaat	Card
<u>reliefCodeDalWaarde</u>		ReliefCodeDal	1
<u>reliefCodeNietDalWaarde</u>		<u>ReliefCodeNietDal</u>	1

1.4 Gestruktureerde datatypen

1.4.1 Gestructureerd datatype Landvormeenheid

Naam	Landvormeenheid
Herkomst	BRO
Definitie	Een landvormeenheid geclassificeerd aan de hand van 7 geomorfologische kenmerken.
	Deze 7 kenmerken zijn als eigenschappen toegevoegd aan dit object. EXAMPLE 22R21dl De reli�fcode 22 staat voor ondiepe dalen, met zeer gering verhang (<1�) en een zeer geringe hoogteverschillen binnen de landvorm (� tot �m). De R in de code staat voor de vormgroep dalen. Code 2 in het onderdeel genese geeft aan dat het een dal is dat hoofdzakelijk is ontstaan door erosie onder periglaciale omstandigheden,
Toelichting	waarbij de ondergrond permanent bevroren was (permafrost), en periodiek overvloedige
	hoeveelheden sneeuwsmeltwater afstroomden. De landvormcode 1 geeft in combinatie met de vormgroep- en genesecode aan dat het de landvorm droogdal betreft. De lettercombinatie dl in het onderdeel toevoeging geeft weer dat de
	landvorm bedekt of (gedeeltelijk) opgevuld is met dekzand of (zandige)li; ½ss. Er is bij deze

1.4.1.1 Overzicht data elementen

Data element	Definitie	Formaat	Card
relief	Typering van de verticale dimensie van de landvormeenheid.	<u>ReliefType</u>	1
toevoeging relief	Nadere typering van het reli�f en/of typering van de (relatieve) hoogteligging van de landvormeenheid.	<u>ToevoegingRelief</u>	02
actief proces	Onderverdeling van landvormeenheden naar	Boolean	1

landvorm geen morfologisch proces actief.

het wel of niet onderhevig

zijn aan een actief

vormingsproces. Indien er

geomorfologische

processen actief op een landvorm inwerken wordt

dit in dit attribuut aangegeven.

Vormen binnen de landvormgroep en

landvorm subgroep dezelfde genese, maar

met andere specifieke

vormkenmerken.

toevoeging bedekking

Typering van de landvormsubgroep bedekkende laag.

<u>LandvormSubgroepType</u> 1

0..3

1.4.2 Gestructureerd datatype LandvormSubgroepType

Naam LandvormSubgroepType

Herkomst BRO

Vormen binnen de landvormgroep en dezelfde genese,

ToevoegingBedekking

maar met andere specifieke vormkenmerken.

Definitie Landvormgroepen worden op basis van genese

onderverdeeld. Er zijn 10 genetische processen die van

invloed kunnen zijn op de landvorm.

1.4.2.1 Overzicht data elementen

Data element	Definitie	Formaat	Card
<u>identificatie</u>	De unieke aanduiding van een landvormsubgroep.	Identifier	1
landvormgroep	Een groep van landvormen die in hun uiterlijke gedaante bepaalde geomorfologische kenmerken gemeenschappelijk hebben.		1
<u>genese</u>	De ontstaanswijze van landvormen.	Genese	1

1.4.3 Gestructureerd datatype ReliefType

Naam ReliefType

Herkomst BRO

DefinitieTypering van de verticale dimensie van de

landvormeenheid.

1.4.3.1 Overzicht data elementen

Data element	Definitie	Formaat	Card
<u>reliefCode</u>		Reliefcode	1
<u>reliefKlasse</u>		<u>ReliefKlasse</u>	1

1.4.4 Gestructureerd datatype Bestand

Naam Bestand Herkomst BRO

Definitie De typering van de hoogte informatie.

De naam en versie van het bestand met hoogte informatie

Toelichting dat, binnen een GeomorfologischVlakCollectie, is gebruikt

bij het afbakenen en classificeren van de

GeomorfologischeVlakken.

1.4.4.1 Overzicht data elementen

Data element	Definitie	Formaat	Card
<u>naam</u>	De naam of beschrijving van het bestand met hoogte informatie.	NaamBestand	1
<u>versie</u>	De versie van het bestand met hoogte informatie.	CHARACTERSTRING	1

1.5 Primitieve datatypen

Definitie

1.5.1 Primitief datatype Identifier

Naam Identifier

Externe unieke object-identifier gepubliceerd door de verantwoordelijke instantie, die kan worden gebruikt

door externe toepassingen om te verwijzen naar het

ruimtelijke object. (bron: INSPIRE)

1.5.2 Primitief datatype EX_Extent

Naam EX_Extent

Definitie Information about spatial, vertical, and temporal

extent. (bron: ISO 19115:2006)

1.5.3 Primitief datatype GM_MultiSolid

Naam GM_MultiSolid

Pagina 13 van 33

Multivolume. Verzameling van volumes die

gezamenlijk één object vormen (instanties van

GM_Solid). (bron: ISO 19107:2003 Spatial

Schema)

1.5.4 Primitief datatype GM_MultiSurface

Naam GM_MultiSurface

Multivlak. Verzameling van vlakken die gezamenlijk

Definitie één object vormen (instanties van GM_Surface). (bron:

ISO 19107:2003 Spatial Schema)

1.6 Codelijsten

Definitie

ReliefKlasse Aanduiding voor soort ReliefKlasse.

Inventarisatiemethode

Aanduiding voor soort
Inventarisatiemethode

1.7 Enumeraties

NaamBestand Aanduiding voor naam van een

bestand.

Soort Aanduiding voor soort Bestand.

1.8 Attribuut- en relatiesoort details

1.8.1 Objecttype Dijk van geomorfologisch belang

1.8.1.1 Attribuutsoort details <u>Dijk van geomorfologisch belana</u> identificatie

Naam identificatie

Herkomst BRO

De unieke aanduiding van een Dijk van

geomorfologisch belang.

Herkomst definitie BRC

Een externe object-ID is een unieke objectidentifier die door de verantwoordelijke instantie

is gepubliceerd en die door externe

Toelichting toepassingen kan worden gebruikt om naar het

ruimtelijke object te verwijzen. De identifier is een identifier van het ruimtelijke object en niet een identifier van het fenomeen in de echte

wereld.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieNeeIndicatie kardinaliteit1

Pagina 14 van 33

Indicatie authentiek Authentiek **Formaat** Identifier Indicatie afleidbaar Nee

1.8.2 Objecttype Geomorfologisch vlak

1.8.2.1 Attribuutsoort details Geomorfologisch vlak identificatie

identificatie Naam

BRO Herkomst

De unieke aanduiding van een Geomorfologisch **Definitie**

vlak.

BRO Herkomst definitie

> Een externe object-ID is een unieke objectidentifier die door de verantwoordelijke instantie

is gepubliceerd en die door externe

toepassingen kan worden gebruikt om naar het **Toelichting**

ruimtelijke object te verwijzen. De identifier is een identifier van het ruimtelijke object en niet een identifier van het fenomeen in de echte

wereld.

Mogelijk geen waarde Nee Indicatie formele historie Nee Indicatie kardinaliteit 1

Indicatie authentiek Authentiek **Formaat** Identifier Indicatie afleidbaar Nee

1.8.2.2 Attribuutsoort details Geomorfologisch vlak landvormeenheid

Naam landvormeenheid

Herkomst BRO

Een landvormeenheid geclassificeerd aan de **Definitie**

hand van 7 geomorfologische kenmerken.

Herkomst definitie **BRO**

Toelichting

Deze 7 kenmerken zijn als eigenschappen toegevoegd aan dit opject. EXAMPLE 22R21dl De relii¿½fcode 22 staat voor ondiepe dalen, met zeer gering verhang (<1ï;½) en een zeer geringe hoogteverschillen binnen de landvorm (� tot �m). De R in de code staat voor de vormgroep

dalen. Code 2 in het onderdeel genese geeft aan dat het een dal is dat hoofdzakelijk is ontstaan door erosie onder periglaciale omstandigheden, waarbij de ondergrond permanent bevroren was

(permafrost), en periodiek overvloedige

hoeveelheden sneeuwsmeltwater afstroomden. De landvormcode 1 geeft in combinatie met de vormgroep- en genesecode aan dat het de landvorm droogdal betreft. De lettercombinatie dl in het onderdeel toevoeging geeft weer dat de landvorm bedekt of (gedeeltelijk) opgevuld is met dekzand of (zandige)l�ss. Er is bij deze landvorm geen morfologische proces actief.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie materiële historieJaIndicatie formele historieJaIndicatie kardinaliteit1

Indicatie authentiek Authentiek

Formaat Landvormeenheid

Indicatie afleidbaar Nee

1.8.3 Objecttype Geomorfologische vlakcollectie

1.8.3.1 Attribuutsoort details Geomorfologische vlakcollectie identificatie

Naam identificatie

Herkomst BRO

De unieke identificatie van een

Geomorfologische vlakcollectie.

Herkomst definitie BRO
Mogelijk geen waarde Nee
Indicatie formele historie Nee
Indicatie kardinaliteit 1

Indicatie authentiek
Formaat
Indicatie afleidbaar
Nee

1.8.3.2 Attribuutsoort details Geomorfologische vlakcollectie naam

Naam naam Herkomst BRO

Definitie De naam van de verzameling.

Herkomst definitie BRO

de unieke identificatie van een deelverzameling van

Toelichting het model (kaart) bijvoorbeeld het kaartbladnummer

of de naam van het project.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieJaIndicatie kardinaliteit1

Indicatie authentiek Authentiek

Formaat CHARACTERSTRING

Indicatie afleidbaar Nee

1.8.3.3 Attribuutsoort details Geomorfologische vlakcollectie soort

Naam soort Herkomst BRO

Definitie De soort verzameling van het model.

Herkomst definitie BRO

de documentatie van een verzameling bij elkaar

horende geomorfologische kaartvlakken.

Bijvoorbeeld in de vorm van beschrijvende

rapportage bij actualisaties

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieJaIndicatie kardinaliteit1

Toelichting

Toelichting

Indicatie authentiek Authentiek

Formaat Soort Indicatie afleidbaar Nee

1.8.3.4 Attribuutsoort details Geomorfologische vlakcollectie bron

Naam bron Herkomst BRO

Definitie De typering van de hoogte informatie.

Herkomst definitie BRO

De naam en versie van het bestand met hoogte informatie dat, binnen een Geomorfologisch vlakcollectie, is gebruikt bij het afbakenen en

classificeren van de geomorfologische vlakken.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie materiële historieJaIndicatie formele historieJaIndicatie kardinaliteit1

Indicatie authentiekAuthentiekFormaatBestandIndicatie afleidbaarNee

1.8.3.5 Attribuutsoort details <u>Geomorfologische vlakcollectie</u> inventarisatiemethode

Naam inventarisatiemethode

Herkomst BRO

Definitie De inventarisatiemethode die is gebruikt.

Herkomst definitie BRO

Als kartering oude stijl is dan is de hoogtepunten kaart (schaal 1:10 000) gebruikt niet vastgelegd is welke versie, dus het attribuut versie is voidable. De

Toelichting naam en versie van het bestand met hoogte

informatie dat, binnen een Geomorfologisch vlakcollectie, is gebruikt bij het afbakenen en classificeren van de Geomorfologische vlakken.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieJaIndicatie kardinaliteit1

Indicatie authentiek Authentiek

Formaat Inventarisatiemethode

Indicatie afleidbaar Nee

1.8.3.6 Attribuutsoort details Geomorfologische vlakcollectie beginLifespanVersion

Naam beginLifespanVersion

Herkomst BRO

Date and time at which this version of the spatial

Definitie object was inserted or changed in the spatial data

set.

Herkomst definitie BRO
Mogelijk geen waarde Nee
Indicatie formele historie Ja
Indicatie kardinaliteit 1

Indicatie authentiek Authentiek
Formaat DatumTijd

Indicatie afleidbaar Nee

1.8.3.7 Attribuutsoort details Geomorfologische vlakcollectie endLifespanVersion

Naam endLifespanVersion

Herkomst BRO

Date and time at which this version of the spatial

Definitie object was superseded or retired in the spatial data

set.

Herkomst definitieBROMogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieJaIndicatie kardinaliteit0 .. 1

Indicatie authentiekAuthentiekFormaatDatumTijd

Indicatie afleidbaar Nee

1.8.3.8 Relatiesoort details Geomorfologische vlakcollectie beschrijft

Naam beschrijft

De unieke aanduiding van elk Geomorfologisch

Definitie vlak waaruit de Geomorfologische vlakcollectie

bestaat.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieNeeIndicatie kardinaliteit1

Gerelateerd objecttype Geomorfologisch vlak

1.8.3.9 Relatiesoort details Geomorfologische vlakcollectie is gedocumenteerd in

Naam is gedocumenteerd in

De unieke aanduiding van een CI_Citation

Definitie waarin de Geomorfologische vlakcollectie is

gedocumenteerd.

Indicatie kardinaliteit 1

Gerelateerd objecttype <u>CI_Citation</u>

1.8.4 Objecttype Geomorfologische kaart

1.8.4.1 Attribuutsoort details <u>Geomorfologische kaart</u> identificatie

Naam identificatie

Herkomst BRO

De unieke aanduiding van de geomorfologische

kaart.

Herkomst definitie BRO
Mogelijk geen waarde Nee
Indicatie formele historie Nee
Indicatie kardinaliteit 1

Indicatie authentiek Authentiek
Formaat Identifier
Indicatie afleidbaar Nee

1.8.4.2 Attribuutsoort details Geomorfologische kaart bereik

Naam bereik

Definitie

Herkomst ISO 19115:2006 Metadata (Corrigendum)

De omhullende begrenzing van het gebied

waar het model geheel binnen valt.

Herkomst definitie ISO 19115:2006

De begrenzing is aangegeven door een

Toelichting rechthoek met de linker bovenhoek en

rechter onderhoek.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieJaIndicatie kardinaliteit1

Indicatie authentiekAuthentiekFormaatEX_Extent

Indicatie afleidbaar Nee

1.8.4.3 Attribuutsoort details Geomorfologische kaart schaal

Naam schaal Herkomst BRO

Definitie De schaal waarop de gegevens zijn

ingewonnen.

Herkomst definitie BRO

De kaartschaal van de geomorfologische kaart is

1:50.000, waarop de karteermethode en

Toelichting nauwkeurigheid (detaillering van de gebruikte

classificatie) is afgestemd

Mogelijk geen waarde Nee Indicatie formele historie Ja Indicatie kardinaliteit 1

Indicatie authentiek Authentiek
Formaat Integer
Indicatie afleidbaar Nee

1.8.4.4 Relatiesoort details Geomorfologische kaart bestaat uit

Naam bestaat uit

De unieke aanduiding van elk Geomorfologisch

vlak waaruit de Geomorfologische kaart bestaat.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieNeeIndicatie kardinaliteit1 .. *

Gerelateerd objecttype Geomorfologisch vlak

1.8.4.5 Relatiesoort details Geomorfologische kaart bestaat uit

Naam bestaat uit

De unieke aanduiding van elke Dijk van

geomorfologisch belang waaruit de

Geomorfologische kaart bestaat.

Mogelijk geen waardeNeeIndicatie formele historieNeeIndicatie kardinaliteit1 .. *

Definitie

Gerelateerd objecttype Dijk van geomorfologisch belang

1.8.5 Referentielijst ToevoegingRelief

1.8.5.1 Referentie element details <u>ToevoegingRelief</u> Code

Naam Code Herkomst BRO

Definitie Code van toevoeging relief.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.5.2 Referentie element details ToevoegingRelief Omschrijving

Naam Omschrijving

Herkomst BRO

Definitie Omschrijving van toevoeging relief.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.6 Referentielijst Genese

1.8.6.1 Referentie element details **Genese** Code

Naam Code Herkomst BRO

Definitie Code van genese.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.6.2 Referentie element details **Genese** Vormbepalende factoren

Naam Vormbepalende factoren

Herkomst BRO

Definitie Vormbepalende factoren van genese.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.7 Referentielijst ReliefCodeDal

1.8.7.1 Referentie element details ReliefCodeDal diepte

Naam diepte Herkomst BRO

Definitie Diepte t.o.v. omgeving in meter.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.7.2 Referentie element details ReliefCodeDal steilste verhang

Naam steilste verhang

Herkomst BRO

Definitie Steilste verhang

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.7.3 Referentie element details ReliefCodeDal maximaal hoogteverschil

Naam maximaal hoogteverschil

Herkomst BRO

Definitie Maximaal hoogteverschil binnen de vorm in meters.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.7.4 Referentie element details ReliefCodeDal maximaal verval

Naam maximaal verval

Herkomst BRO

Definitie Maximaal verval in meters.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.7.5 Referentie element details ReliefCodeDal code

Naam code Herkomst BRO

Definitie Code van relief dal.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.8 Referentielijst ReliefCodeNietDal

1.8.8.1 Referentie element details ReliefCodeNietDal reliëf

Naam reliëf

Herkomst Referentie element

Definitie Relief.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.8.2 Referentie element details ReliefCodeNietDal helling

Naam helling

Herkomst Referentie element

Definitie Helling.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.8.3 Referentie element details <u>ReliefCodeNietDal</u> lokaal maximaal hoogteverschil

Naam lokaal maximaal hoogteverschil

Herkomst Referentie element

Definitie Lokaal maximaal hoogteverschil in meters.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.8.4 Referentie element details ReliefCodeNietDal code

Naam code

Herkomst Referentie element Code van relief niet-dal.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.9 Keuze Reliefcode

1.8.9.1 Union element details <u>Reliefcode</u> reliefCodeDalWaarde

Naam reliefCodeDalWaarde

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat ReliefCodeDal

1.8.9.2 Union element details Reliefcode reliefCodeNietDalWaarde

Naam reliefCodeNietDalWaarde

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat ReliefCodeNietDal

1.8.10 Gestructureerd datatype Landvormeenheid

1.8.10.1 Data element details Landvormeenheid relief

Naam relief Herkomst BRO

Definitie Typering van de verticale dimensie van de

landvormeenheid.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat ReliefType

1.8.10.2 Data element details <u>Landvormeenheid</u> toevoeging relief

Naam toevoeging relief

Herkomst BRO

Nadere typering van het reliï¿⅓f en/of typering

Definitie van de (relatieve) hoogteligging van de

landvormeenheid.

Indicatie kardinaliteit 0 .. 2

Formaat ToevoegingRelief

1.8.10.3 Data element details Landvormeenheid actief proces

Naam actief proces

Herkomst BRO

Onderverdeling van landvormeenheden naar het

wel of niet onderhevig zijn aan een actief

Definitie vormingsproces. Indien er geomorfologische

processen actief op een landvorm inwerken wordt

dit in dit attribuut aangegeven.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat Boolean

1.8.10.4 Data element details <u>Landvormeenheid</u> landvorm subgroep

Naam landvorm subgroep

Herkomst BRO

Definitie Vormen binnen de landvormgroep en dezelfde genese,

maar met andere specifieke vormkenmerken.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat LandvormSubgroepType

1.8.10.5 Data element details Landvormeenheid toevoeging bedekking

Naam toevoeging bedekking

Herkomst BRO

Definitie Typering van de landvormsubgroep bedekkende

laag.

Indicatie kardinaliteit 0 .. 3

Formaat ToevoegingBedekking

1.8.11 Gestructureerd datatype LandvormSubgroepType

1.8.11.1 Data element details <u>LandvormSubgroepType</u> identificatie

Naam identificatie

Herkomst BRO

Definitie De unieke aanduiding van een landvormsubgroep.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat Identifier

1.8.11.2 Data element details <u>LandvormSubgroepType</u> landvormgroep

Naam landvormgroep

Herkomst BRO

Een groep van landvormen die in hun uiterlijke

Definitie gedaante bepaalde geomorfologische kenmerken

gemeenschappelijk hebben.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat Landvormgroep

1.8.11.3 Data element details <u>LandvormSubgroepType</u> genese

Naam genese Herkomst BRO

Definitie De ontstaanswijze van landvormen.

Indicatie kardinaliteit

Formaat Genese

1.8.12 Gestructureerd datatype ReliefType

1.8.12.1 Data element details ReliefType reliefCode

NaamreliefCodeHerkomstBROIndicatie kardinaliteit1

Formaat Reliefcode

1.8.12.2 Data element details ReliefType reliefKlasse

Naam reliefKlasse

Herkomst BRO Indicatie kardinaliteit 1

Formaat ReliefKlasse

1.8.13 Gestructureerd datatype Bestand

1.8.13.1 Data element details Bestand naam

Naam naam Herkomst BRO

De naam of beschrijving van het bestand

met hoogte informatie.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat NaamBestand

1.8.13.2 Data element details **Bestand** versie

Naam versie Herkomst BRO

Definitie De versie van het bestand met hoogte informatie.

Indicatie kardinaliteit 1

Formaat CHARACTERSTRING

1.8.14 Codelijst details ReliefKlasse

Definitie Aanduiding voor soort ReliefKlasse.

Code Naam Definitie

Kartering oude stijl Kartering nieuwe stijl

1.8.15 Codelijst details Inventarisatiemethode

Definitie Aanduiding voor soort Inventarisatiemethode

Code Naam Definitie

1.8.16 Enumeratie details NaamBestand

Definitie Aanduiding voor naam van een bestand.

Code Naam Definitie

AHN

Topografische hoogtelijnenkaart

1.8.17 Enumeratie details Soort

Definitie Aanduiding voor soort Bestand.

Code Naam Definitie

kaartblad

onderzoeksgebied

Toelichting

Het *Model geomorfologie* is een van de registratieobjecten in het domein van *bodemen grondonderzoek*. Het is erop gericht om gegevens te produceren over de vorm van het aardoppervlak. Het is nodig de vormen en eigenschappen van het aardoppervlak te kennen voor ruimtelijke planvorming, voor realisatie en onderhoud van infrastructuur, voor onderwijs, onderzoek en advies m.b.t. natuur, landschap en archeologie.

De Geomorfologische kaart is een van de registratieobjecten in de BRO, en wordt aangeduid als een 'model'. Voor de Geomorfologische kaart betekent dit dat de kaart zelf het 'model' is dat tot stand gekomen is via een interpretatie van het Actuele Hoogtebestand Nederland (AHN) en de Bodemkaart 1: 50:000. Deze laatste is ook als registratieobject in de BRO is opgenomen.

Geomorfologie is de wetenschap die zich bezig houdt met het bestuderen van de vormen van het aardoppervlak en de processen die bij het ontstaan daarvan een rol spelen of hebben gespeeld. De geomorfologische kaart (het 'model') is het product van een kartering van reliefpatronen op basis van hoogtegegevens van het aardoppervlak, gecombineerd met hulpinformatie over de opbouw en samenstelling van de bodem en de ondergrond en actuele- en historische landgebruiksdata. Daarnaast vindt in het veld een controle van de kartering plaats waarbij op basis van visuele waarnemingen waar nodig wijzigingen in de begrenzing landvorm worden aangebracht.

2.1 Geomorfologisch onderzoek en -kartering

Geomorfologisch onderzoek is gericht op het produceren van gegevens over de vormen en patronen van het aardoppervlak en de invloed daarvan op het landgebruik en de ruimtelijke inrichting. Vaak wordt het onderzoek uitgevoerd omdat men de opbouw van het landschap moet kennen voor:

- Beheer en ontwikkeling van natuur en landschap (Kwakernaak et al., 2015)
- Ruimtelijk planning en duurzame ruimtelijke ontwikkeling ten behoeve van grootschalige infrastructurele projecten en ruimtelijke klimaatadaptatie ()
- Aardkundige waarden; waarbij het landschap van een waardering wordt voorzien [Koomen-Maas2004].
- Monitoring; het volgen van veranderingen van het landschap en het reliëf [Koomen-Maas2004].
- Archeologie; de gaafheid van de geomorfologie speelt mee bij het bepalen de archeologische verwachting [Koomen-Maas2004].

Onderzoek en educatie; de geomorfologische kaart en kennis van de geomorfologie is belangrijk bij environmental science studies en onderzoeken in dat vakgebied [Koomen-Maas2004].

2.2 Gebruikersperspectief

De informatie op de Geomorfologische Kaart van Nederland 1:50 000, die de basis vormt voor het geomorfologisch model in de Basisregistratie Ondergrond, heeft betrekking op reliëf, genese en ouderdom van het landschap. Er wordt continu gewerkt aan actualisatie en verdere detaillering. De kaart geeft veelal nog geen informatie over de stedelijke gebieden. De geomorfologische kaart is geschikt voor het vaststellen van aardkundige waarden, monitoring van veranderingen in het landschap, het maken van Omdat informatie in het stedelijk gebied ontbreekt is de geomorfologische kaart niet geschikt is voor het oplossen van stedelijke vraagstukken. De beoordeling of het geleverde informatieniveau nog bruikbaar is voor de specifieke vraagstelling is ter beoordeling aan de gebruiker.

De geomorfologische kaart is geschikt voor het afleiden van thematische kaarten ten behoeve van bovengenoemde toepassingen. Deze thematische kaarten vallen echter niet binnen de verantwoordelijkheid van de Basisregistratie Ondergrond. In het gebruik voor nationale, regionale en lokale toepassingen geldt dat de informatiebehoefte per oppervlakte-eenheid toeneemt naarmate het probleem grootschaliger (lokaler) wordt. De opnameschaal van de data is 1:50.000 en geeft op dat schaalniveau het bijbehorende detail. De beoordeling of het geleverde informatieniveau overeenkomt met de informatiebehoefte voor de specifieke vraagstelling is ter beoordeling aan de gebruiker.

2.3 Classificatie, legenda en geomorfologische karteringen

Met ingang van 2017 heeft de Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 een nieuwe opzet, is de terminologie aangepast en is de gebruikte classificatie herzien.

De klassen die we op de geomorfologische kaart onderscheiden noemen we landvormen. Voor de classificatie van de landvormen worden drie niveaus gehanteerd. Op het hoogste niveau worden 11 landvormgroepen onderscheiden die in hun uiterlijke gedaante bepaalde kenmerken gemeenschappelijk hebben zoals bijvoorbeeld terrassen, dalen en vlakten. Landvormgroepen worden op basis van hun genese verder onderverdeeld in subgroepen voor de landvorm; de landvormgroep 'vlakte' wordt onderverdeeld in bijvoorbeeld dekzandvlakten, vlakten van getijafzettingen en rivierkomvlakten. Het laagste indelingsniveau is dat van de 'landvormeenheid', waarbij de subgroepen worden onderverdeeld naar reliëf, de aanwezigheid van afwijkende geologische afzettingen in de bovengrond en of sprake is van een actief morfologisch proces.

De klassen voor geomorfologische eenheden vormen de brug tussen waarneming en model. Het is een in klasse gevatte karakteristiek van de landvorm. Bestond de oude classificatie nog uit drie onderdelen, in de nieuwe opzet bestaat deze voor een geomorfologische eenheid uit 7 onderdelen :

- Vormgroep
- <u>reliëf</u>
- Genese: de ontstaanswijze van landvormen
- Landvormsubgroep
- Toevoeging bovengrond
- Toevoeging lokale reliëfaspecten
- Toevoeging dynamiek

NOOT

Een <u>uitgebreide toelichting op de legenda van de Geomorfologische kaart van</u> Nederland 1:50 000 is online beschikbaar [Maas2017].

2.3.1 Vormgroep

Tot een vormgroep behoren landvormen die in hun uiterlijke gedaante bepaalde kenmerken gemeenschappelijk hebben. Binnen de landvormen worden 11 vormgroepen onderscheiden. De vormgroepen zijn individueel te onderscheiden landvormen en gerangschikt naar de sterkte van het reliëf. Van (sterk) boven hun omgeving uitstekend naar (sterk) beneden hun omgeving liggend. Niet alle landvormen Als zijn als gevolg van de kaartschaal 1:50.000 zijn niet overal alle landvormen overal individueel te karteren. In die gevallen zijn de Geomorfologische patronen die meerdere landvormen omvatten worden landvormen die er voorkomen

samengevoegd in de zogenaamde worden tot de vormgroep complexe landvormen in één vormgroep gerekend. Voor elke landvormgroep gelden specifieke reliëfklassen. [Maas2017]

2.3.2 Reliëf

Reliëf is de verticale dimensie van het landschap; het geheel van hoogtes en laagtes in het landschap. De reliëfcode die gebruikt wordt in de codering van de geomorfologische eenheden is een classificatie op basis van een aantal reliëfkenmerken. Voor de niet-dalvormige landvormgroepen geldt de indeling waarbij het reliëf uit twee onderscheidende kenmerken bestaat:

- het lokaal maximaal hoogteverschil
- de hoek van de steilste helling van de vorm.

Alleen voor de vormgroep dalvormige laagten (dalen) geldt een classificatie, waarbij vier reliëfkenmerken onderscheidend zijn:

- diepte van de dalinsnijding,
- het maximaal verhang,
- het lokaal maximaal reliëfverschil binnen de vormeenheid
- het maximaal verval.

Relief in de geomorfologische kaart is een relatieve maat. De hoogteklassen geven de hoogte van de landvorm weer ten opzichte van de voor die specifieke landvorm relevante omgeving. De afstand tot het referentiepunt is afhankelijk van de grootte van de geomorfologische eenheid.

De toevoeging reliëf geeft aanvullende informatie over het reliëf. Er zijn 5 verschillende reliëf-toevoegingen onderscheiden. In een aantal gevallen komen reliëfverschillen voor die niet onderscheidend zijn qua vormgroep en reliëfklasse, maar wel relevante informatie bevatten voor het kaartbeeld.[Maas2017]

2.3.3 Genese: de ontstaanswijze van landvormen

Het buitenste deel van het de aardkorst is onderhevig aan de inwerking van allerlei fysische, chemische en biologische processen. Door deze processen, waarvan sommige nauwelijks waarneembaar zijn, en andere zich catastrofaal snel voltrekken, verandert de vorm van het aardoppervlak en ontstaan de landvormen.

De landschapsvormen in Nederland zijn vooral ontstaan onder invloed van landijs (stuwwallen en smeltwaterdalen), wind (dekzandruggen, dekzandvlaktes, zandduinen en lössvlaktes), rivieren (stroomruggen en kommen), de zee (op- en aanwasvlaktes en geulen) en veenvorming (veenvlaktes). In Zuid-Nederland is tektoniek van invloed geweest op het ontstaan van hoogtes en laagtes. En in de recente tijd is door allerlei ingrepen van de mens het reliëf vervlakt of juist versterkt. Er zijn 10 vormbepalende factoren onderscheiden. [Maas2017]

2.3.4 Landvormsubgroep

Vormen binnen de vormgroep en met dezelfde genese, maar met andere specifieke vormkenmerken. [Maas2017]

2.3.5 Toevoeging 'Bovengrond'

Met deze toevoeging wordt aanvullende informatie geven over afwijkende sedimentpakketten die van invloed zijn op de uiterlijke reliëfkenmerken van de landvorm. Alleen in die gevallen waar de landvorm qua reliëf afwijkt door een min of meer lokaal voorkomende bedekking met een afwijkend sediment (textuur) wordt deze toevoeging toegepast. Niet bij alle landvormen wordt informatie gegeven over afdekkende lagen, omdat die niet van invloed is op het reliëf. Daarvoor is de Bodemkaart van Nederland 1:50.000 beschikbaar.

Omdat tijdens het karteren niet altijd duidelijk was of de toevoeging van toepassing was op het gehele kaartvlak is de indicatie 'al dan niet' (y) geïntroduceerd. Deze indicatie kan in combinatie met alle toevoegingen worden gebruikt. Bijvoorbeeld de toevoeging 'ya' betekent: al dan niet met oud-bouwlanddek. Oude-bouwlanddekken komen op bepaalde landvormsubgroepen veelvuldig voor, maar het is onzeker of dit fenomeen op alle onderscheiden kaarteenheden van deze landvormsubgroep in een bepaalde regio voorkomt. Is het zeker dat een oud-bouwlanddek op een bepaalde kaarteenheid voorkomt, dan wordt de toevoeging 'a' zonder 'y' weergegeven. Voor de codering van de toevoegingen wordt een kleine letter gebruikt. [Maas2017]

2.3.6 Actieve processen

Indien er geomorfologische processen actief op een landvorm inwerken krijgt de landvorm de aanduiding dynamiek. De aanduiding dynamiek is een aanvulling op het onderdeel genese van de vormeenheid en sluit aan bij de vormbepalende factor die van toepassing is. Er zijn 5 vormbepalende factoren die in combinatie met de aanduiding dynamiek kunnen voorkomen.

- 1. Fluviatiel buitendijks rivierengebied en beekdalen
- 2. Marien buitendijks kustgebied onder invloed van getij
- 3. Eolisch kustduinen en stuifzandduinen
- 4. Denudatie hellingerosie stuwwallen, wanden en dalen
- 5. Organogeen veengroei in dalen en terreindepressies

Overige processen zoals glaciale-, en periglaciale processen komen in Nederland onder de huidige klimatologische omstandigheden niet voor. Tectonische en lacustriene processen doen zich wel actief voor in Nederland, maar deze leiden niet tot karteerbare 'nieuwe' vormeenheden op de kaart. Bij landvormen die door de mens gevormd zijn wordt niet aangegeven of het vormbepalend proces nog gaande is of niet. Actieve antropogene processen spelen zich af op een andere tijdschaal dan de Geomofologische kaart van Nederland omvat.

2.4 Dijken van geomorfologisch belang

Of een landvorm onderhevig is aan actieve fluviatiele of mariene processen is afhankelijk van het feit of de vormen binnen- of buitendijks liggen. Voor de karakterisering van de landvorm is dat essentieel. (Primaire) dijken vormen de scheiding tussen actieve en niet-actieve landvormen.

2.5 Inventarisatiemethoden

2.5.1 Kartering 'oude stijl' (1960-1990)

Het proces van opnemen en vervaardigen van de geomorfologische kaart bestond uit verschillende stappen. Eerst werd hulpinformatie aangemaakt. Dit gebeurde per deelgebied, een zogenaamd kaartblad. Op basis van de hoogtepunten kaart (schaal 1:10 000) werd een gedetailleerde hoogtelijnenkaart vervaardigd, met een minimaal hoogteverschil van 0,25 meter. Op basis van deze hoogtelijnenkaart en indien beschikbaar de bodemkaart en geologische informatie werd een eerste zogenaamde geomorfologische 'schetskaart' (schaal 1:25 000) vervaardigd. Met deze 'schetskaart' gingen karteerders het veld in. Deze 'schetskaart' werd in het veld gecontroleerd, aangepast en aangevuld. Indien nodig voerden karteerders aanvullend booronderzoek van het type bodemkundig boormonster beschrijving en bodemkundig boormonsteronderzoek uit.

Deze verbeterde 'schetskaarten' werden op de topografische kaart (1:50 000) gelegd waaruit infrastructuur werd overgenomen en werden de vlakken voorzien van de codes voor reliëf en de geomorfologische subgroep en eventuele toevoegingen. Vervolgens vond op het resultaat (kaartblad) een eindcontrole plaats waarbij het gehele blad met verschillende inhoudelijk deskundigen werd bekeken, besproken en eventueel nog werd aangepast. Daarna werd het geomorfologische kaartblad (schaal 1:50 000) in kleur afgedrukt en de toelichting op het kaartblad uitgegeven. De kaartschaal bepaalt mede de mate van detail en minimale grote van landvormen die op de kaart kan worden weergegeven. Om druktechnische redenen en vanwege de leesbaarheid waren de afmetingen van kaartvlakken aan minimumgrenzen gebonden. Voor die delen van Nederland die volgens deze methode zijn gekarteerd geldt een kaartschaal van 1:50 000 en daarvoor geldt dat de afmeting van de kleinst weergegeven landvormen ca. 10 ha. is (1 cm2 op de kaart = 25 ha. in het terrein).

Tussen 1990 en 1998 vonden geen karteringen plaats.

2.5.2 Kartering 'nieuwe stijl' (1998 - heden)

Inmiddels is er meer c.q. gedetailleerdere (hulp)informatie beschikbaar, zoals het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN), luchtfoto's, de bodemkaart van Nederland 1:50 000 en bodemkundige detailkarteringen. Het AHN vormt de basis van de digitale kartering van aardvormen en patronen. In combinatie met de (hulp)informatie worden landvormen geclassificeerd en definitief begrensd. Daarnaast vindt onderzoek in het veld plaats. Een veldonderzoek bestaat uit controle van de 'digitale' kartering, het inwinnen van aanvullende informatie en op basis daarvan en van waarnemingen in het veld het opnemen en/of wijzigen van landvormgrenzen.

2.5.3 De kaartschaal

De kaartschaal bepaalt mede de mate van detail waarmee de bodemgesteldheid kan worden weergegeven. In het verleden waren, om druktechnische redenen en vanwege de leesbaarheid van de analoge kaart, de afmetingen van kaartvlakken aan minimumgrenzen gebonden. Voor de kaartschaal 1:50 000 waren de kleinste vlakken die werden opgenomen, vlakken die ca. 10 ha. representeerden (1 cm2 op de kaart = 25 ha. in het terrein). Tegenwoordig worden veel kleinere kaartvlakken gekarteerd. De mate van detail van de huidige geomorfologische kaart komt dichterbij de 1 : 25 000 en voor sommige gebieden zelfs 1 : 10 000.